

Գ Ր Ա Կ Ա Ն Ա Կ Ա Ն Ք

ԻՆՆԵՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ԴԱՐՈՒ

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ՄԱՏԵՆԱԳԻՐՆԵՐ

Ք Ր Ո Ք Թ Ե Ր

Պրայմը Ուոլլըր փրոքթէր, ծնած է ի Լէյստ 1787 նոյեմբեր 21ին, մեռած 1874 հոկտեմբեր 5ին: Վաճառականի մը որդի էր, ի մանկութենէ մեծ սէր ցոյց տուաւ մատենագրութեան: 1815ին զրական ասպարիզին մէջ մտաւ՝ աշխատակցելով Գրուկոն Օրագրին, և ի նմին ժամանակի solicitorի մը: Լիկ Հընթի և Կարոլու Լէյմպի բարեկամ՝ անոնց խորհրդով զրեց Մարկեռն Քոյրնէս (1820): Միկրիսան պատմութիւն մը (1821): Ողորումն ի Թեոսոպիս (1823): Թատերական տեսարանք (1829): Յետոյ Պայրընի նմանողութեամբ՝ ողբերգութիւն մը զրեց՝ Միրսնոտրա (1821), որ պատուարբեր ընդունելութեան մ'արժանի եղաւ՝ միայն Չարլս Քէմպլի տաղանդին շնորհիւ: Թէպէտեւ իւր երկերը մուտ գտած էին զրական կեդրոններու մէջ, սակայն 1824էն սկսեալ՝ իւր պաշտաման պարտուց տակ ընկճուած՝ բնաւ բան չզրեց:

Ճարտար տաղաչափ, սահուն զրիչ, բայց զուրկ խորութենէ և ինքնատպութենէ, փրոքթէր թողուցած է միշտ արտօնքով գրութիւններ, որոնցմէ մէկը արժանի է առանձինն յիշատակուելու: այսինքն իւր Անգլիական երգերը (1832), որոնց շատը ժողովրդական դարձած են:

Յիշենք նաեւ իւր Բանաստեղծական գործերը (Լոնտրա, 1822, 3 հատոր, 12 ծալ): Էտմընտ Քրիկի վարքը (1835): Քննութիւնք և զրոյցք՝ արձակ քանիս (Պերլին, 1853):

Չարլս Լէյմպ, յիշատակ մը (Լոնտրա, 1866, 1868): Ինքնակենսագրական նոտոածենք (1877):

Հ Ը Ն Թ

Ճէյմս Լիկ Հընթ ծնած է Լոնտրայի մօտ Սաութհէյթի մէջ, 1784 հոկտեմբեր 19ին, մեռած ի փրէնէյ, 1859 օգոստոս 28ին: Արեւելեան Հնդկաց մէջ դատական գործեր վարող պաշտօնէի մը որդին էր, Սաութհէյթի մէջ հաստատուած: Իւր ուսումներն առաւ ի Լոնտրա՝ Քրիստոս-Օսփիթալի մէջ, և կանուխէն ինքզինք զրականութեան տուաւ: Երբ տասն և ութ տարին լրացուց, հայրը հրատարակեց՝ իւր սիրելի որդւոյն Պատուեկանք վերնագրով ոտանաւորներու մէջ հաւաքածոյն, որ բաւական ընդունելութիւն գտաւ: Հընթ՝ իւր այս կանխասհաս յաջողութիւններէն հպարտութիւն մ'ունեցաւ՝ որ բոլոր կենաց վրայ ազդեց: Կրնանք ըսել թէ իւր բոլոր կենանքն ու տենչը զրականութեան նուիրեց, ի բաց առեալ քանի մ'ամիս, յորում պատերազմական պաշտօնարանին մէջ անցուց և իրաւագիտութեան զբաղեցաւ:

Քսան տարեկան էր՝ իւր եղբոր Նորուոյրք օրագրին մէջ թատերական քննադատութիւններ կ'ընէր, և 1808ին անոր կ'օգնէր՝ Քենիլ (The examiner) շաբաթաթիւրթը հիմնելու, յորում 1813ին խնամակալ իշխանին վրայ՝ հեղինական յօդուած մը հրատարակելուն համար՝ երկու տարի բանտարկութեան դատապարտուեցաւ:

1816ին, Ռիմինի Պատմութիւնով բանաստեղծ ճանչցուեցաւ: Բայց իւր այս երկը, — որովհետեւ քանի մը տարի առաջ ինքն իւր Խրտիստեք քերթողացի մէջ բաւական

կշտամբած էր բանաստեղծներու զայրաց-
կոտ ընտանիքը, — խստիւ քննադատուե-
ցաւ: 1819-21 հրատարակեց իւր Աստի-
նդորը (The Indicator) պարբերական
թերթ՝ Խտիսընի Հոնգիտատոն (Specta-
tor) ին վրայ ձեռնած: Ըսենք անցողակի՝
որ իւր ոճը շատ կը նմանի Խտիսընի ոճին:

Հընթ, Պայրընի և Շէլլէյի հետ բարե-
կամացած ըլլալով, իտալիա գնաց ա-
նոնց հետ Ազատականը (The Liberal)
հիմնելու համար, որ իբրեւ թէ կեդրոնա-
կան փարոս մը պիտի ըլլար և նոր լոյս
սփռէր՝ ամէն տեսակ նիւթի վրայ, ընկեր-
վարական, կրօնական և քաղաքական: Այս
ծրագիրը յաջողութիւն չգտնելով, Հընթ՝
Անգղիա դառնալու ժամանակ՝ ինքզինք
արդարացուց, և յանցանքը Պայրընի վրայ
ձգեց՝ իւր Լորտ Պայրընի մտածոյրիւններ
գրեթէ մէջ (1825):

Լոնտոն վերադարձին՝ արդէն մատե-
նագիր մ'էր՝ որ գրչին արդիւնքով կ'ա-
պրէր. մի և նոյն ժամանակ կառավարու-
թիւնն ալ իրեն 200 անգղիական ոսկի թո-
շակ կապած էր:

Բաց ի հրատարակած օրագիրներէն,
ինչպէս են Բնկեր (The Companion),
Լոնտոնի օրագիր (The London Jour-
nal), և այլն, շարադրեց նաեւ Պր. Ռէյնթ
Էյրի, Կարողութիւն Բի. ազնուականի մը
երեւակայական ինքնակենսագրութիւնը.
1832ին՝ բանաստեղծութիւն մը՝ Զօրավար
Սվոտորտ և Զօրավար Փիկ. իսկ 1840ին
Թատերախաղի կտոր մը՝ Փորթնետոյ Զոյ-
ցը վերնագրով: Ունինք դարձեալ իրմէն
Երեւակայութիւն և Զոտանցանք (1845),
Միտք և Զրօտանք, պատմութիւնք՝ քաղուած
իտալացի բանաստեղծներէ (1846). Մարդ,
Կին, և Գրքեր. Կարաս մը մեղր՝ Հիշար
շունկ (1847). Քաղաք (1848). Ինքնակեն-
սագրութիւն (1850). Սրտի կրօնք (1853).
Արտարձանաց հին պարստը (1855): Իսկ
նամակները՝ հրատարակեց իւր որդին
(1862):

ՍԱՄՈՒԻԷԼ ԹԵՅԼԵՐԻ ՔՈՒԼԵՐԻՃ

Փոլըրին բանաստեղծ և իմաստասէր,

ծնած է 1772 հոկտ. 22ին, ի Օթթըրի-
Սէն-Մարի (Տվոնշայր), ուր իւր հայրը տե-
ղակալ էր, և Ռոնա՝ 1834 յուլիս 25ին,
ի Վայկէթ Լոնտոնայի մօտ: Մանկութենէ
ի վեր որը մնալով՝ դրկուեցաւ Լոնտոնայի
Քրիսթիան-Սպիթալ, ուր վառվառ և կրքոտ
բնավորութիւն մը ցոյց տուաւ և մեծ եռանդ
իմաստասիրութեան և բնագանցութեան:
Քէմպրիճի համալսարանը մտնելով, ստի-
պուեցաւ զայն 1793ին՝ երկու տարի վերջ
թողլու, և մտաւ Վիշապսգոնոյ հեծեալ-
ներուն մէջ, բայց քանի մը բարեկամներ
զինքը ազատեցին հանգանակութեամբ:
Նա բանաստեղծութեանց հատոր մը հրա-
տարակեց Պատանկան քերթածներ, և
մեկնեցաւ Պրիստըլ, ուր բարեկամացաւ
Ռոպերթ Լուէլի և Սաութէյի հետ: Այս ե-
րկտասարդ բանաստեղծները մտքերին զը-
րին իլլինոնա երթալ և հիմնել գաղթա-
կանութիւն մը՝ որ օրինակ ըլլար ամենուն,
և զոր պիտի կոչէին Համահաւասար պե-
տութիւն (Pantisocratie), ուր պիտի Թա-
գաւորէին բացարձակ հաւասարութիւն և
ընկերական բոլոր առաքինութիւնները.
բայց այս երեք անընդհանրեց (utopistes)
երեք քայրերու հետ ամուսնանալով՝ իրենց
գաղափարական հասարակապետութեան
հրաժարական տունն: Սաութէյ մեկնեցաւ
Փորթուգալ, և Քուլըրին Լոնտոնայի ազա-
տական թերթի մը մէջ՝ առ ժողովուրդն
ուղղեալ՝ առաջնորդող յօդուածներ գրեց,
բաւական յաջողութիւն ցուցնելով: Գրեց
կեդրեգութիւն մը Անկոմմունիտայի իրի.
և յետ հրատարակելու Պանպոս անուամբ
շարաթական քաղաքական օրագիր մը, որ
շահ չբերաւ, և որուն տասն թիւ միայն
հրատարակուեցաւ, քաջուեցաւ Նետ-
Սթուէի նկարչական ամբարանոցի մը մէջ:
Իւր ոտանաւորներով անմահացած՝ անընդ-
հատ աշխատեցաւ և շարադրեց իւր քնար-
երգական գեղեցկագոյն տաղերը. Երգ առ
Գաղղիա, Երգեման տաշիդ, Միքսոնի հա-
նապետը, և այլն, որ թէպէտեւ իրենց ար-
ժանաւոր յաջողութիւնը գտան, բայց շատ
զրամական շահ չբերին:

Իւր բարեկամներու և մանաւանդ Ուլը-

տըսուրըթի առատաձեռնութեան շնորհիւ՝ յաղողեցաւ Գերմանիա ճամբորդել, և Գերմանական լեզուի և գրականութեան մէջ ունեցած հմտութիւնը կատարելագործելով՝ գրեց Միլենսիկերք. ուրիշ տեղական զրոյցներէ ալ գեղեցիկ բանաստեղծութիւններ ներշնչուեցաւ: Վերադարձին՝ Դիլէրի վալընշտայնին գեղեցիկ թարգմանութիւն մ'ըրաւ (1800), ուր ի յայտ կու գայ իւր երեւակայութեան բոլոր ճոխութիւնը: Ռետայ Սաութէյի հետ Քեզուիկ քնակելու գնաց՝ մօտ Ուըրտըստըրթի: Վերստին սկսաւ քաղաքական և կրօնական խնդիրներու մէջ իրաւնութիւն. ի սկզբան ինքը ժագագայ և յոկինեան էր, հիմայ թագաւորական և նախանձախնդիր քարոզիչ Ս. Երրորդութեան վարդապետութեան: Այնուհետեւ մնաւ բարեւա ըսաւ բանաստեղծութեան:

Մոռնիկ փոստի մէջ՝ կատաղի յարձակումներ բըւա ընդդէմ յեղափոխութեան, և գրեց բազմաթիւ տետրակներ, որոց մէջ կը տեսնենք միտք մը որ անկարող է տեղ մը հաստատ կենալու և հակադական երազներու մէջ կ'ընդլայնի. Տէրտրեան մտղ, Աձնան առաջնորդ, Ճապք ժողովրդականք, Գրական կենսագրութիւն, Ռոմանտիկ խորհրդաժողովրդեան, Եկեղեցոյ և պետութեան սանձմանագրութեանց վրայ:

1810ին խնտրա մեկնեցաւ, իւր կիինն և տղան Սաութէյի վրայ ծանրաբեռնելով՝ գնաց վերջնականապէս Հայկէթ հաստատուելու, իւր բժիշկ ճիւմբն բարեկամին քով, որ զինքն ազատած էր ափոնի վարժութենէ և խնթութենէ: Իրեն եղբորորդին և փեսան՝ Հենրիկոս Նելսըն Գլորիոն, մահուինէն յետոյ հրատարակեց իւր յետագայ գործերը. Խոստովանութիւնք ընկաւոր մտքի մը: Գրական մնացորդներ, և Սեղանի խօսակցութիւնք: Իւր կնոջ թողոց հրատարակել այն գործերը՝ զորս կէս թողուցած էր, ինչպէս են՝ Տեսութիւնք մեր դարուն վրայ, Տեսութիւնք Շէքսպիրի և Թատրերգակ քերթողներու վրայ:

Իրբեւ իմաստասէր և կրօնական գրիչ՝ Գլորիոն անսահման ազդեցութիւն մ'ունեցաւ Անգլիոյ վրայ. իրբեւ բանաստեղծ՝

կրնանք ըսել՝ Թէ Լորտ Պայրընի կարապետ և ներշնչողն եղաւ. վերջինս՝ բերանացի գիտէր Փրիսթլէյըլ տարրորինակ և երեւակայական կէս մնացած բանաստեղծութեան առաջին մասը:

Լայն Թոնքը, հզօր երեւակայութիւն, բացատրութիւններու վայելչութիւն և մեծ ճոխութիւն ունի Գլորիոն. իւր դարուն առաջին բանաստեղծը պիտի ըլլար՝ Թէ ինքզինքն աստուածաբանութեան և քաղաքագիտութեան տալու տեղ, իւր բոլոր բանաստեղծական ոյժը գործածէր: Իրեն խօսակցութիւնը այնչափ հրապուրիչ էր, որ Լոնտրայի պանդոկ մը իրեն բաւական մեծ գումար կը վճարէր, որպէս զի իր լեզունները հոն քար խօսակցելու:

Իրեն գործը, կ'ըսէ Անգլիացի քննադատ մը, անաւարտ պալատի մը կը նմանի. ամենայն ինչ հակադական է, հիասքանչ, մեծդի, բայց ոչ ինչ կայ կատարեալ:

Ս Ա Ռ Ի Թ Ե Յ

Ռորբըտ Սաութէյ, ծնած է ի Պրիսթլ 1774 օգոստոս 12ին, մեռած 1843 մարտ 21ին: Չուխայի վաճառականի մը որդի, լաւ կրթութիւն ստացաւ, և մանկութենէ ի վեր անձնատուր ըլլալով ընթերցմանց՝ 15 տարուան եղած ժամանակ՝ շարադրած էր դիւցազներգական քերթուածներ, մեծ մարդ ըլլալու տենչով: Ուէսթմինսթըր դպրոց կուեկով ուսումը լմնցնելու համար, Սաութիւն իրեն խոովարար բնաւորութեամբը նշանաւոր եղաւ, և ձեռքով տրուած պատիժներու դէմ ըրած բողոքներուն համար վարձատուեցաւ: Զինք Օքսֆորտ դրկեցին. հոն ալ շարունակեց համալսարանին մէջ տըրուած դասախօսութիւններն արհամարհել, և գոհ կ'ըլլար խառն և անկարգ կերպով Գերմանական և Գաղղիական գրեքի կարողալով: 1879ի Գաղղիական յեղափոխութեան խանդավառուելով, ուզեց զայն երգել վառվռուն բանաստեղծութեամբը, ինչ որ շատ տհաճութիւն պատճառեց իւր ընտանեաց, որ կը փափաքէին զինք բժիշկ ընել: Սաութէյ ծանօթացաւ Գլորիոնի

հետ, որ զինքը միտմանակն աղանդին դարձուց : Կ'ապրէր իւր հօրաքրոջ ծախիւք, որուն հետ գծուելով՝ աղքատութեան մէջ մնաց և ստիպուեցաւ երազաբար գրել Ժոն Կ'լէք, բազմաթիւ բանաստեղծութիւններ՝ այլ և այլ առիթներով գրուած. Որքերգութիւն մը Ռոպրտիկի լոկոն մը, թարգմանութիւն մը Բիոնէն և Մոսքովէն, և զրեց եղբրերգութիւն մը սանձարձակ հասարակապետական հոգով, որ տպուեցաւ 1817ին իւր կամաց հակառակ, Ռոտ թուրքը: Ասկէ բաւական զբաւ շահեցաւ, որով կրցաւ ամուսնանալ Էտիէ Թրիկըրի հետ (1795): Բայց իսկոյն թողուց զանիկայ՝ Սպանիա և փորթուգալ ճամբորդելու համար, ուր իւր հօրեղբայրներէն միոյն պիտի հանդիպէր: Վերադարձին Սաութէյ հետը բերաւ Նաւակներ՝ գրուած կարճ քննարկեալ մը ժամանակ ի Սպանիա և ի փորթուգալ, զանշտական հաճոյական գրուածք մը: Այլ եւս որոշած էր լուրջ կեանք մ'անցնել, այսինքն իրաւագիտութիւն սովորել. բայց իսկոյն իւր առաջադրութիւնները փարատեցան և զրականութեան վերադարձաւ: Իւր փոքր քերականները սկսան ժողովրդականացնել իւր անունը: Բայց հիւանդացաւ և ի փորթուգալ դարձաւ, ուր հաւաքեց առատ պաշար՝ այս երկրին պատմութիւնը գրելու համար:

Իւր մեծ բանաստեղծութիւնները՝ Թալլա (1801), Մարսի (1805), իրեն հըռչակ բարձրացուցին և նկատու տուին իբրեւ Լճապաշտ դպրոցի ամենէն լաւ ներկայացուցիչներէն մին: Անոնք մեծ յաջողութիւն ունեցան, բայց ոչ զբաւական տեսակէտիւ: Իւր ընտանեկան հոգերէն նեղուած, Սաութէյ սկսաւ աշխատիլ զբաւաճառներու համար, Թարգմանելով բազմաթիւ Սպանիական վէպեր, պատմութիւններ և ճամբորդութիւններ, տպելով Անգլիերէն ծաղկաբաղներ, և այլն: Սակայն նա՝ զուտ զրականութիւնը թողուցած չէր, և կը գրէր իւր գլուխ գործոցները, իւր Հնդկական դիւցազներգութիւնը. Գեմայի վիշտ (1810), Գորաց վերջեր՝ Ռոտրիկ (1814). մի և նոյն ժամանակ Ուալտէր

Սկոտի շնորհիւ՝ կանոնաւոր աշխատակից կը գրուէր Եռամսեայ հանդէսին. նա կը տպէր և մեծաւ մասամբ կը խմբագրէր՝ Էտիմոլոյիկի տարիկան տրձանագրութիւնը, կը գրէր Նեյթրի շատ գեղեցիկ կենագրութիւնը:

Մերանալով՝ իւր քաղաքական և կրօնական կարծիքները փոխեց և բուռն հասարակապետական, խիստ պահպանողական մը դարձաւ, զայրոյթ պատճառելով Պայրընի: Միւս կողմանէ ստոյգ է՝ որ մի և նոյն ժամանակ թագաւորին պատմագիր ընտրուած էր և դափնեպսակ բանաստեղծ (1813) էր: Գետոյ կու գան շարք մը բանաստեղծութիւններ, զորս պաշտօնական կրնանք կոչել և որք ոչ ինչ կ'աւելցնեն Սաութէյի փառաց վրայ. Յուդայական երգ. Բանաստեղծիկն ուխտագնացութիւն ի Վալթեր, Գաւառականի տեւիլը, և այլն: Անխոնջ կը գրէր նաեւ Ռեգրիէի կենագրութիւնը, զոր զարմանալի կոչեցին՝ առանց չափազանցութեան, Թերակոլոյ պատերազմիկն պատմութիւնը, որ քիչ արժէք ունի. Օմիկոնա. Վարդապետն որ Անգլիոյ եկեղեցական պատմութիւնն է. Եկեղեցոյ գիրքը որ ամենամեծ յաջողութիւն գտաւ, բայց ոճէն զատ ուրիշ յարգ չունի. Փարսկապաշտ պատմութիւն մը, որ իւր քերականներուն մէջ՝ ամենէն վայելուչն և խնամքով գրուածն է. Թալմա Մոտ, բազմաթիւ կենսագրութիւններ, Մոլականներու վարքերը:

Չափազանց աշխատութիւնը, արտմութիւնը, զոր ունեցաւ իւր կնոջ յիմարելուն և մեռնելուն համար, զինք բոլորովին լքուցին (1837). Կորսնցուց իւր փայլուն յատկութիւնները, և երկրորդ անգամ ամուսնացաւ (1839): Իւր կենաց վերջին տարիները տեսակ մը ապշուած մէջ անցուց:

Իբրեւ բանաստեղծ՝ Սաութէյ գերազանց է նկարագրութեան մէջ, իւր Անգլիական հոլոպոքութիւնները դարազուլ մը բացին զրականութեան մէջ. անոնք աւետեցին և յորինեցին Թէնիսիւնը:

Իբրեւ արձակ գրող՝ ոչ ոք կը հաւասարի իւր ոճին վայելչութեան և յստա-

կուլթեան, Ներսէսի վարքը՝ դասական է այս տեսակէտէւ: Իւր նամակները շատ սիրուն են: Իւր քերթուածները՝ բանաստեղծական գործեր տրոպոսին տակ՝ շատ անգամ տրպուած են: Սաութէյի գեղեցիկ կենդանագիրը յօրինած է Վան Տիք:

ՓԷՅՆ (ՃՈՆ ՀՈՒԱՐՏ)

Փէյն ծնած է 1792 յունիս 9ին Նիւ-Էորքի մէջ, մեռած 1852 յունիս 5ի թիւ-նիզ: Մատենագիր է և գերասան: Հնդկ-նակ է Տոն, քաղցրիկ Տոն նշանաւոր երգին (թրգմ. Ի Բագմովայի, 1905, նոյնմբեր). տառերեք տարուան էր՝ երբ սկսաւ գրել պարբերական թերթերու մէջ, 16 տարեկան՝ Նիւ-Էորքի փարք թատրոնին մէջ մեծ յաջողութեամբ իւր առաջին փորձն ըրաւ: 1812ին ալ փորձ մ'ըրաւ Լոնտրայի Տրքրի Նրքափոխաց թատրոնին մէջ, ուր քիչ վերջ ներկայացնել տուաւ նաեւ Օփերա-կրտսը: Փէյնի շարագրած կտորներէն յիշինք Բրոտտս, թերեզս կամ Ճեկերայի ուրբանիւն. Քլարի, (ասոր Էջ կը գտնուի այն նշանաւոր երգը զոր ինք շարագրեց). Կարոյոս Բ: Ասոնցմէ շատերը մեծ ընդունելութիւն գտան: 1832ին Ամերիկա վերադարձաւ, և 1841ին թունիզի մէջ՝ Միացեալ Նահանգաց հիւպատոս անուանուեցաւ:

Օ՛ՇԱՌԻԿԷՆՍՍԻ

Արթուր Ուիլիամ Էտկար Օ՛Շաուլէնսսի ծնած է 1814, մարտ 4ին Ի Լոնտրա: ուր մեռած է 1881, յունուար 30ին: Բրիտանական թանգարանին գրապետ, գրականութեան մէջ նա առաջին քայլերն ըրաւ՝ բանաստեղծութեանց հատորով մը, կնոյ քերթուածք և ուրիշ բանաստեղծութիւնք վերնագրով (Լոնտրա, 1870), որ մեծ փայլունեցաւ: Իւր միւս գործերն այս յաջող սկզբնաւորութեանս չհամապատասխանեցին: Յիշենք իւր Երգ առ Գաղղիա (Լոնտրա, 1872), գրած է Մարի-տը-Ֆրանսի բանաստեղծութեանց հետեւողութեամբ: Երաժշտութիւնն և Լուսնակը (1874): Բա-

նաստեղծս խորապէս հմտացած գաղղիական մատենագրութեան մէջ, նոյն լեզուով գեղեցիկ կը գրէր, և Գիլքք անուամբ գաղղիական թերթի մը անգղիական թղթակիցն էր:

ՄԱՅԵՐՍ

Փրեդերիկ Մայերս, ծնած է Քէզուիքի մէջ 1843, փետրուար 6ին: Բանաստեղծութիւններով սկսաւ գրական ասպարիզի վրայ ելնել, բայց աւելի ճանչցուած է իւր հոգեբանական երեւոյթներու վրայ ըրած ուսումնասիրութեամբ:

Յիշենք՝ Ս. Պօլոս (1868) բանաստեղծութիւնը. Վերադարձ Ի մակնարիւն (1880). Դասական և աղիի ոճով գրութիւնք (1881). Կեանքի յնարքներ՝ (1886) աշխատակցութեամբ կրտէի և փոփոքի:

ՍՈՒՆՈՒԼՆ

Էլճիոնըն Չարլզ Սուինպլոն, ծնած է Լոնտրայի մէջ 1837 ապրիլ 5ին: Իւր բոլոր կեանքը գրականութեան նուիրեց: Նախ իւր Քերթուածք և Գեղեցիկները՝ տարածեցին իրեն համար, և քիչ յետոյ անգղիացի ժամանակակից բանաստեղծներու ամենամեծերէն մին ճանչցուեցաւ:

Յիշենք իւր գործերէն Տեսութիւնք բունաստեղծութեան և հսկայեանքս վրայ (1866). Սիկես (1868). Երգ Գաղղիոյ հասանալիստութեան յայտարարութեան վրայ (1870). Ռատմասիրութիւն Շէքսպիրի վրայ (1879). Վարք՝ Վիկտոր Հիւլի (1886). Ռատմասիրութիւն Պէն Ճոնսոնի վրայ (1890), և այլն. և իւր ողբերգութիւնք, Ռոնարմոնի (1861). Արարական և Կալիպսոն (1894). Չէյքսթրա (1865). Պարսիկ (1874):

Հ. Ա. ՅՈՎԱՔԻՍՅԱՆ

(Վերջ)

1. Ըրոտ Պարքի վարքը ամենուր քաղածնոյս ըլլալով՝ զանեկ կ'ընծի՝ այստեղ գրել: Փափաքողք կրնան կարգաւ զան Բագմովայ, 1846, Գ. տարի, էջ 293, Գեղեցիկներ: